నరసింహం చిన్నాన్న అంటే మెచ్చుకోవటమో, తిట్టుకోవటమో వేర్వే రు సమయాల్లో వేర్వేరు కారణాలకు జరిగింది.

ఒకే ఇంటి పే రుండబట్టి చిన్నాన్న అని పిల్చేవాడినిగానీ, అసలు వాళ్ళకూ, మకూ అట్టే సంబంధాలు లేవట. మా ఊరికి అయిదుమైళ్ళ దూరంలో నున్నా రోజూ మా ఊరి మనిషిలానే ఉండేవాడు. ఆ రోజుల్లో అతని అపురూపమైన రూపు ఒక ఆకర్షణ అయితే, అతని గొంతు గలగల పారే గంగా ప్రవాహం. గంధర్వుడు దిగినట్లు రాలీ సెకిలు మీద నించి దిగే వాడు. తెల్లని గ్లాస్గో పంచెమీద మరీ తెల్లని లాల్చీ వేసుకుని వచ్చేవాడు. మీసాలకు కూడా సంపంగి నూనె రా సే

ఈ నాజూకు విషయం గురించి ఊర్లోవాళ్ళ వర కెందుకెళ్ళాలని మానాన్నతో అన్నాను-

"నర సింహం చిన్నాన్న వాళ్ళనాన్న మాట వినేవాడు కాదా?"

"నేనే ఆ రోజుల్లో ఒకసారి వెళ్ళి 'నీ కొడుకు మా ఊరొచ్చి పాడైపోతున్నాడు. కట్టుదిట్టం చెయ్య'మంటే ఇదేదో మహా గొప్ప పని అనుకుని ఏమన్నాడో తెలుసా?"

"ఏమన్నాడు?"

"అందమైన ఆడవాళ్ళను ఆకర్షించిన అదృష్టవంతుడు నా కొడుకు. అందుకే ఏవగించు కుంటున్నావా అని నన్ను తిట్టాడు రా"

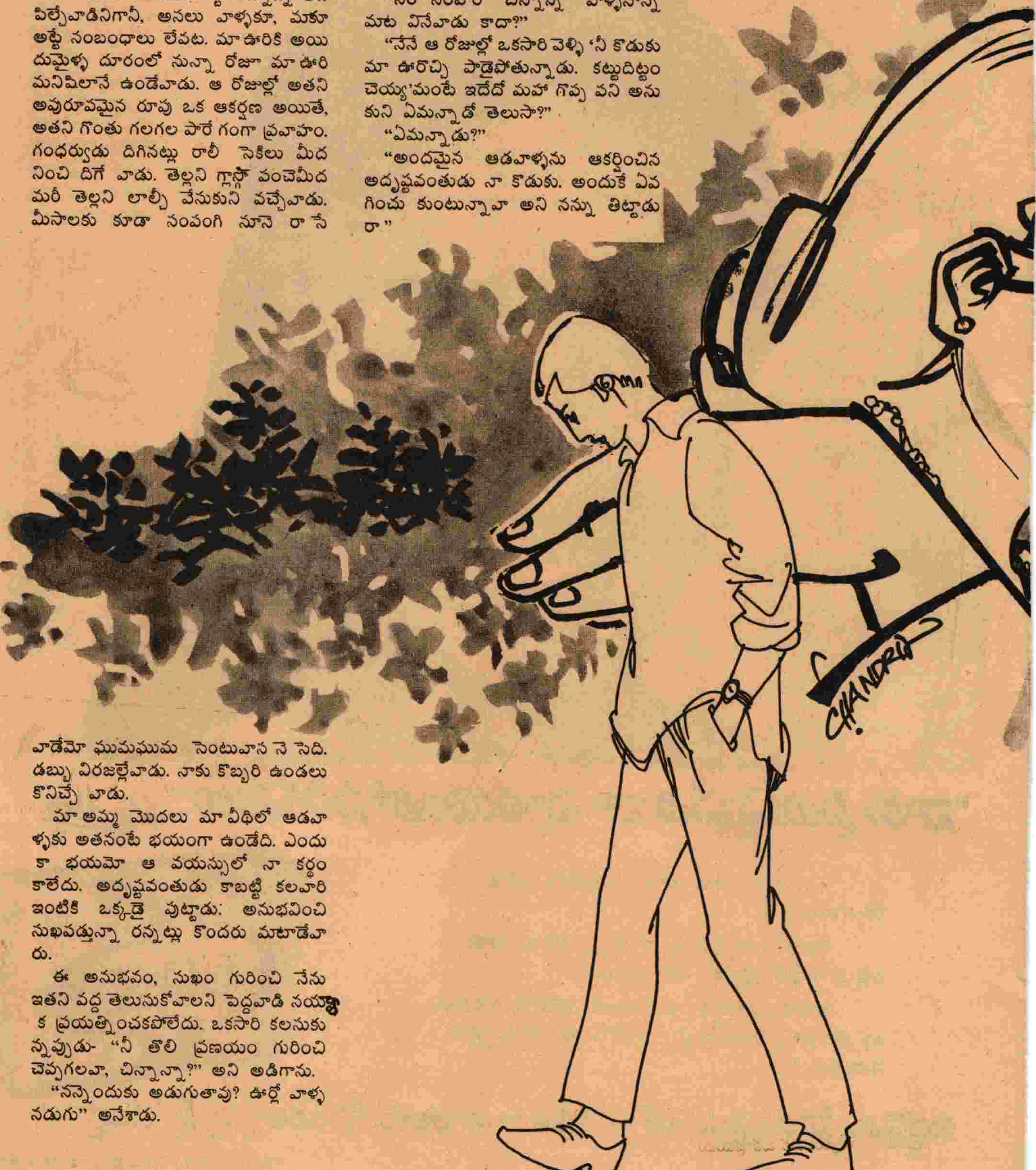

వాడేమో ఘుమఘుమ సెంటువాస నె సేది. డబ్బు విరజల్లేవాడు. నాకు కొబ్బరి ఉండలు కొనిచ్చే వాడు.

మా అమ్మ మొదలు మా వీధిలో ఆడవాళ్ళకు అతనంటే భయంగా ఉండేది. ఎందుకా భయమో ఆ వయస్సులో నా కర్థం కాలేదు. అదృష్టవంతుడు కాబట్టి కలవారి ఇంటికి ఒక్కడై పుట్టాడు: అనుభవించి సుఖపడ్తున్నా రన్నట్లు కొందరు మాటాడేవారు.

ఈ అనుభవం, సుఖం గురించి నేను ఇతని వద్ద తెలుసుకోవాలని పెద్దవాడి నయ్యాక ప్రయత్నించకపోలేదు. ఒకసారి కలసుకున్నప్పుడు- "నీ తొలి ప్రణయం గురించి చెప్పగలవా, చిన్నాన్నా?" అని అడిగాను.

"నన్నెందుకు అడుగుతావు? ఊర్లో వాళ్ళ నడుగు" అనేశాడు.

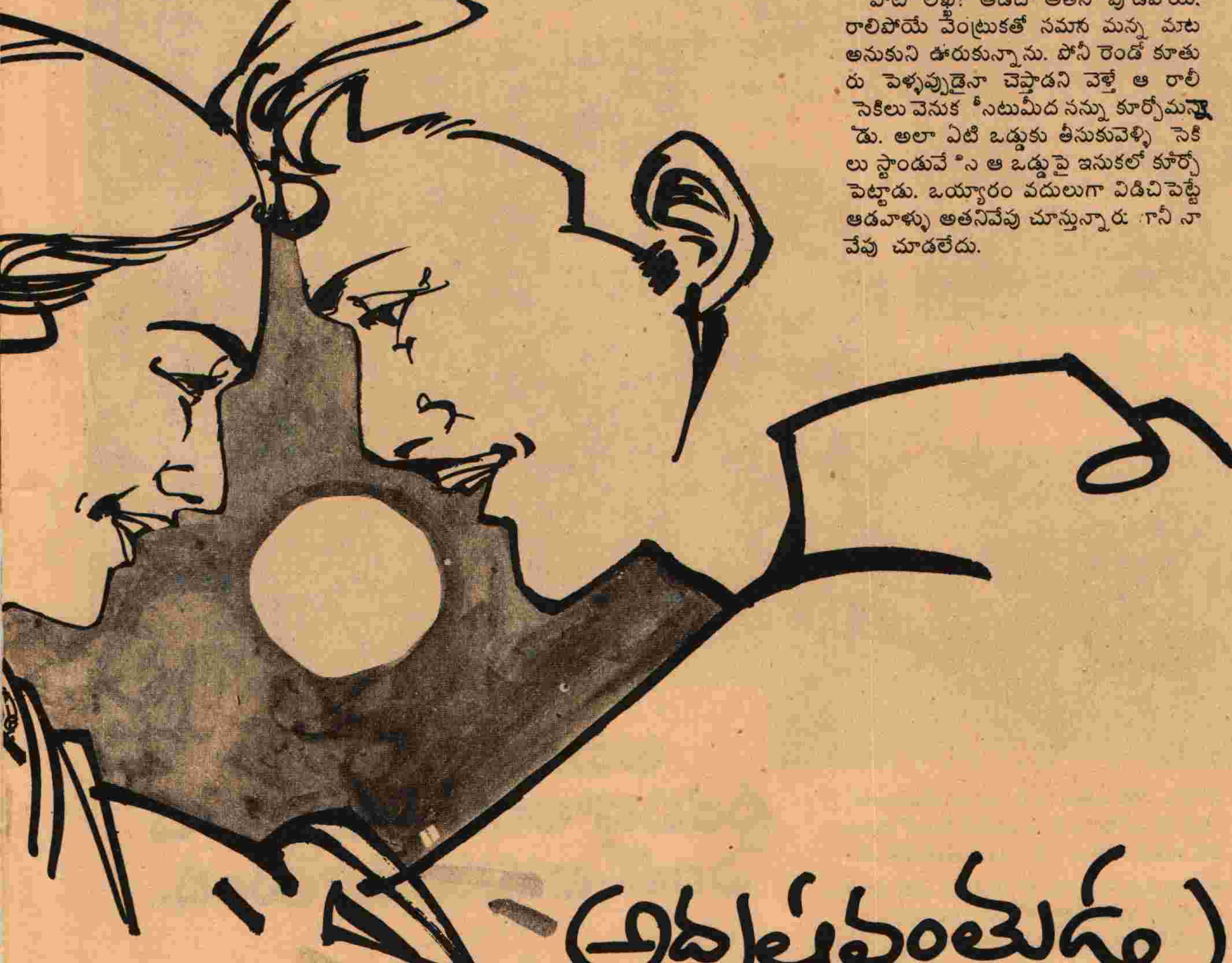

అదృష్టవంతుడు

బలివాడ కాంతారావు

"ఈ విషయంలో ఊర్లో పోటీ పడి చిన్నాన్న ఒకసారి దెబ్బలు తిన్నాడట!"

"బంగారం బొమ్మ ఆ గోపిక. ఈ గోపాలుడి వెంట పడితే ఆ మొగుడన్న వాడు దాన్ని చితక తన్నాడు. వీడు దొరకలేదు. విశేషం ఏమంటే, వారం రోజుల నాడు వాళ్ళింట్లోనే మకాం పెట్టి ఆ కొంప కూల్చేశాడు."

నర ిసింహం చిన్నాన్న బ్రహ్మచారిగా పోనీ ఎన్ని డొంకలంట తిరిగి గోడలు గెంతి కథానాయకుడైనా, పెళ్ళయినాక ఒక క్రమమయిన జీవితానికి అలవాటు పడ్డాడెమో!

"పెళ్ళయ్యాక పిల్లలు కలిగారు కాబట్టి పాతను మరిచిపోయావా?" అంటే నవ్వుతూ- "నేనింకా స్టేజి ఎక్కుతూనే ఉన్నాను. నాకింకా డిమాండు ఉంది" అన్నాడు నగర్వంగా.

ఆ ిస్తి తరిగినా ఇంకా ఆ రాలీ. సెకిలు మీద మా ఊరు వస్తూనే ఉన్నాడు. ఇద్దరి కూతుర్లలో ఒక కూతురి పెళ్ళి చేశాడు. ఆ పెళ్ళిలోనూ "నీ అనుభవం చెప్పవా" అని అడిగాను. "ఇంకా దాహం తీరందే?" అన్నాడు. "ఈ దాహం తీరే దెప్పుడు" అని అడిగితే తలలో వెంట్రుకలు చూపిస్తూ 'వీటి లెఖ్ఖ. వాటి లెఖ్ఖ పూర్తికానీ" అన్నాడు.

వాటి లెఖ్ఖ? ఆడది అతని వూడిపోయి. రాలిపోయే వెంట్రుకతో సమాను మన్న మాట అనుకుని ఊరుకున్నాను. పోనీ రెండో కూతురు పెళ్ళప్పుడైనా చెప్తాడని వెళ్తే ఆ రాలీ సెకిలు వెనుక ీటుమీద నన్ను కూర్చోమన్నాడు. అలా ఏటి ఒడ్డుకు తీసుకువెళ్ళి సెకిలు స్టాండువే ిస ఆ ఒడ్డుపై ఇసుకలో కూర్చోపెట్టాడు. ఒయ్యారం వదులుగా విడిచి పెట్టే ఆడవాళ్ళు అతనివేపు చూస్తున్నారు గానీ నా వేపు చూడలేదు.

చీకటైపోయింది. లేచిపోతూ "నీలాటి రేవులో ఏంచూశావు?" అన్నాడు.

"చూశాను కానీ మనను కట్టుకున్నాను" అన్నాను. అతను ఒక్కొక్క ఆడదాన్ని ఆమె కట్టుకున్న చీర రంగుతో పోల్చి భంగిమలు వర్ణిస్తూ తన ప్రతాపం నగర్వంగా చెప్పుకున్నాడు.

"నాకు ఈ వర్ణనలు అఖ్ఖర్లెదు. కనీసం ని భార్య ఎదరగా ఎలా మ ిసలావో చెప్తే చాలు" అన్నాను.

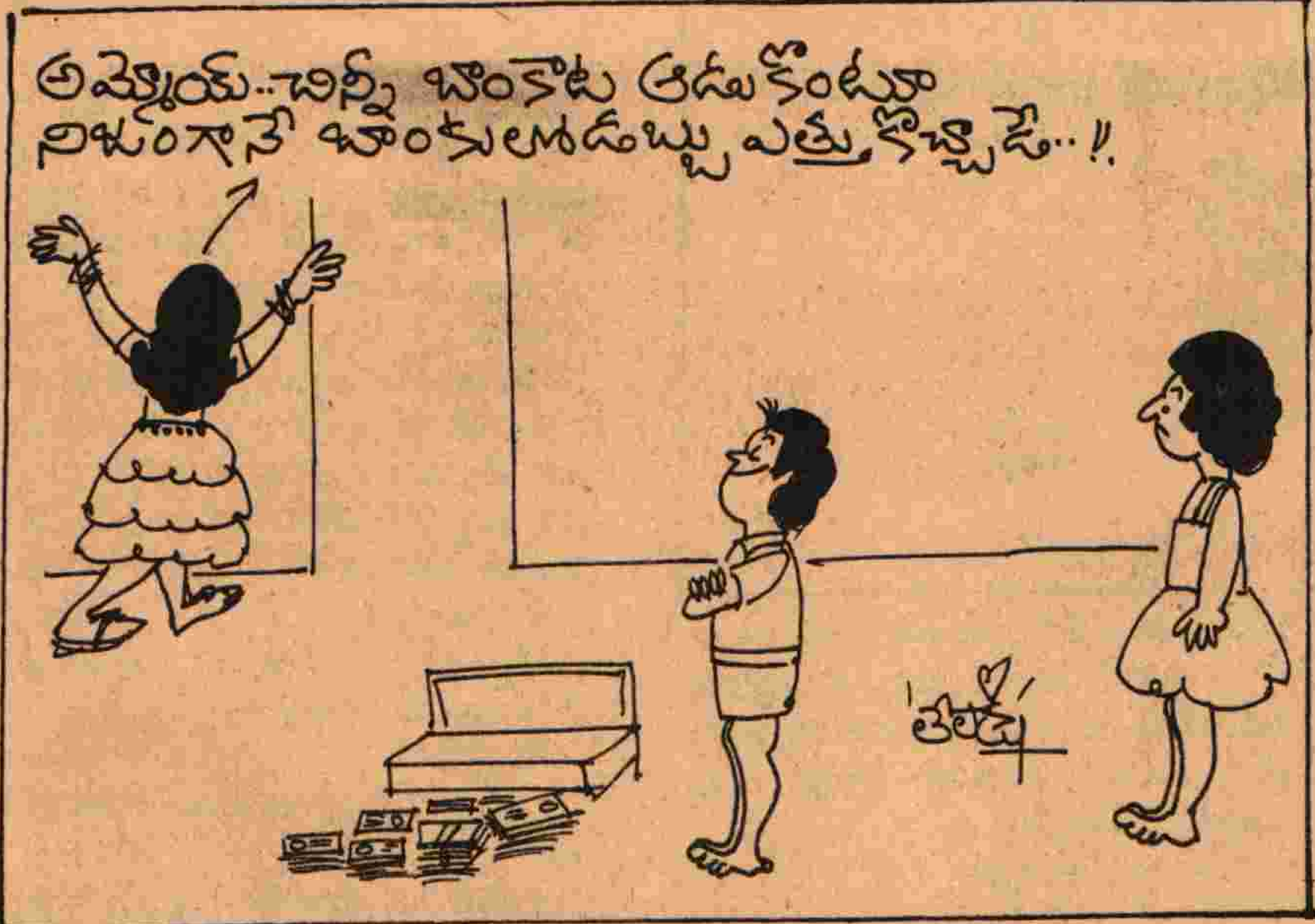

"ఏం? నా గురించి కథ రాస్తావా?"

"కథకాదు. నవల రాస్తాను."

"పీకలు కోసే వాడికీ ఏదో ఒక న్యాయం ఉంటుంది. అది నీకు అన్యాయం కావచ్చు. వాడి న్యాయం వాడిది. సుఖపడవద్దనడానికి నీకేం హక్కుంది" అన్నాడు.

'సుఖానికి నిర్వచనం చెప్పగలవా' అని అడుగుదా మనుకున్నాను గానీ అతనితో వాదించి నేను ఏదీ తెలుసుకోలేను. రెండు రకాల జీవితాలను జీవించే వ్యక్తి రెండు గుర్రాలపై నిల్చొని స్వారీ చేసేలాంటివాడే. 'అలా స్వారీ చేసే తెగువ ఎలా వచ్చింది' అని తెలుసుకోవడమే నా ఉద్దేశం.

ఆ రెండేళ్ళలోనే అతని భార్య పోయిందని తెలిసి వెళ్ళాను. కనీసం ఇప్పుడైనా ఇతనిలో మార్పు వస్తుందని ఆశించాను. ఈ చావును చాలా చులకనగా తీసుకున్నాడు. ఎవరుమాత్రం మిగిలిపోతా రన్నాడు. విలాసాలకు వెచ్చబెట్టగా మిగిలినది భుక్తికి సరిపడని రోజు లొచ్చేశాయని గ్రహించాను. ఇప్పుడు సెంటు వాసన వెయ్యలేదు. ముడతలు లేని బట్టలు వేసుకుంటున్నాడు. టైర్లు అరిగిన రాలీ సెకిలు ఒక మూల పడి ఉంది.

ఈ పేరిస్థితిలో ఎవరైనా దగ్గర చేరారా అంటే అదీలేదు. కన్న కూతుర్లే దూరదూరంగా ఉన్నారు. అనుభవించింది జ్ఞప్తికి ఉంటే ఏ గోపికైనా కాస్త వండిపెట్టి పంపించేది. అదేం లేదు. నేను వెళ్ళేసరికి అతనే వండుకుంటున్నాడు. రెండు రోజు లున్నా నాకు ఇతని గురించి తెలిసిం దెక్కువేమీ లేదు. అతని నోట విందామని ప్రయత్నించినా లాభం లేకపోయింది. ఇవన్నీ అతనికి వచ్చిన కష్టాలని, స్వజనం చేసిన పాపాల ఫలితం అని పై వాళ్ళు అనుకున్నా అతనలా తీసుకోవటం లేదు. తన సుఖంలో ఇదో భాగంగా తీసుకుని ధీమాగా మాటాడుతున్నాడు. తిరిగి వెళ్ళిపోతుంటే కొంతవరకు నన్ను సాగనంపాడు. త్రోవలో అన్నాను- "నేను కొన్ని ప్రశ్నలు వేస్తాను. జవాబు చెప్తావా, చిన్నాన్నా.

"ఆ ప్రశ్నలేవో విననీ" అన్నాడు.

"పిన్ని పోయింది గదా! ఆమె అభిమానానికి చిహ్నంగా గుర్తు చేసుకోవడానికి ఏదైనా ఊహ మిగిలిందా?"

"ఇంకో ప్రశ్న."

"పిల్లల అభిమానాలంటూ ఏమైనా గుర్తున్నాదా?"

"ఇంకో ప్రశ్న."

"ఇంతమంది వలపులను కెలికావు కదా! ఏ ఒక్క వలపైనా పున్నమి వెన్నెలలా నిత్యం నీ మనసులో వెలుగుతోందా?"

ఫక్కున నవ్వాడు. 'ఏం నవ్వుతున్నా' వంటే- "నా నవ్వులోనే సమాధానం ఉంది. వెతుక్కో" అని వెళ్ళిపోయాడు.

ఈ కలయిక తరవాత నేను ఉద్యోగరీత్యా దూరప్రదేశాలకు వెళ్ళిపోయాను. రెండేళ్ళు పోయాక మాఊరు వెళ్ళేటప్పుడు చిన్నాన్నను కలుసుకుని ఈ సారి ఎలాగైనా అతనిని కథానాయకునిగా మలిచే నా నవలకు కావలసిన సరంజామాకూర్చుకుందామని బయలుదేరుతుంటే మా నాన్న అడిగారు-

"ఎక్కడికి?"

"చిన్నాన్న దగ్గరకు."

"వాడు అక్కడ లేడు."

"మరెక్కడ ఉన్నాడు?"

"ఎక్కడున్నాడో తెలీదు."

"ఇల్లు, పొలం అంతా వదలి సన్యాసుల్లో చేరాడా?"

"అవన్నీ అమ్మేశాడు."

"అమ్మేసి . . .?"

"తన చిన్నకూతురు వయసులో ఉన్న ఒయ్యారిభామను లేవదీసుకు పోయాడు."

నేను అలాగే నిల్చుండిపోయాను.

"మా వంశాన్ని అప్రతిష్ఠపాలు చేసేశాడు-వాడి కర్మ వా డనుభవిస్తాడులే" అని మా నాన్న తీర్పుకూడా ఇచ్చేశారు.

ఇంచుమించు అయిదేళ్ళవరకు అతని జాడ తెలియకపోయినా, అతను నా మనసులో తిరుగుతూనే ఉన్నాడు.

ఒకసారి మా ఊరు వెళ్ళినప్పు డొక విషయం తెలిసింది. చిన్నాన్న గురించి నేను విన్న వ్యాఖ్యానా లివి:

"గోకి దురద తెచ్చుకున్నోల గురించి మరిచిపో" అన్నాడు మోటుగా ఒకడు.

"అదికాదురా! అతను కన్ను గీటితే ఆడవాళ్ళు అతనితో లేచిపోయే వాళ్ళని ఎంత గర్వపడేవోడు! ఇది ఇంకొకడితో లేచిపోయి అతగాడి గర్వానికి చెప్పుదెబ్బ కొట్టింది కదరా! అందుకే కూలిపోయాడు."

"వాడికా ఇప్పుడు గతీ చెడింది, మతీ చెడిం"దని మా నాన్న అంటే మా దాయాది అన్నాడు-

"సాగినన్నాళ్ళూ రంకుతో సుఖపడ్డాడు-సాగనప్పుడు మరి జారిపడడా?"

"తన కూతురు వయసు కుర్రది. పాపభీతి కన్నా ప్రజాభీతైనా ఆలోచించలేదే?"

"అందుకే దేము డలా చేశా"డని ఇంకొకడు కలుగ జేసుకున్నాడు.

"దేముడిమీద నిష్ఠురం ఎందుకేస్తావు? దేము డిస్తాడు గానీ వండి వార్చి వాతలేస్తాడా?"

"మరి ఈ గతేంటి? అంత బతుకు బతికినోడు ఛస్తే కాలుపట్టి ఈడ్వడానికైనా ఎవరైనా వెళ్తారా?"

"చేసిన పాపానికి నరకం ఇక్కడే అనుభవిస్తా రంటారు. మనం ఆవగలమా?"

ఈ మాటలన్నీ వింటూంటేచిన్నాన్న గురించి ఏం రాస్తానని అనిపించినా పుడమి తల్లినించే కాదు, పామునించి కూడా ఏదో ఒక విషయం నేర్చుకోడానికి మనిషికి వీలాతుందని బయలుదేరాను.

ఆ వూరు ఆంధ్రా-ఒరిస్సా బార్డరులో ఉంది. రెండు రాష్ట్రాల సరిహద్దులను వేరుచేసే ఏరు మహేంద్ర తనయ ఒడ్డునే ఆ ఊరు. ఊరు శివార్లలో నది ఒడ్డునే జగన్నాథస్వామి వారి ఆలయం ఉంది. ఆ ఆలయానికి ఆనుకుని పూజారి ఉండడానికి ఒక చిన్న ఇల్లు పెద్ద వరండాతో ఉంది. ఆ వరండా మీద నులక మంచం మీద మానర సింహం చిన్నాన్న పడి ఉన్నాడు. ఆ మధ్య పాపిడి ఉంగరాల జుత్తు లేకపోతే నేను అతనిని పోల్చుకోలేక పోయేవాణ్ణి. ఇదివరకు ఎన్నడూ కనిపించని ఎముకలు కనిపిస్తున్నాయి. కండలు కరిగిపోగా, చర్మం ముడతలు దేరిపోయింది. పక్షవాతంతో మంచం మీద నుంచి లేవలేక పోతున్నాడు. మూతి వంకరవటం వల్ల మాటలు సరిగా రాలేదు. అసలు మాటాడలేనంత నీరసంగా కనిపించాడు. ముసలితనంలో కూడా వయసుతో వెలుగొందుతాడను

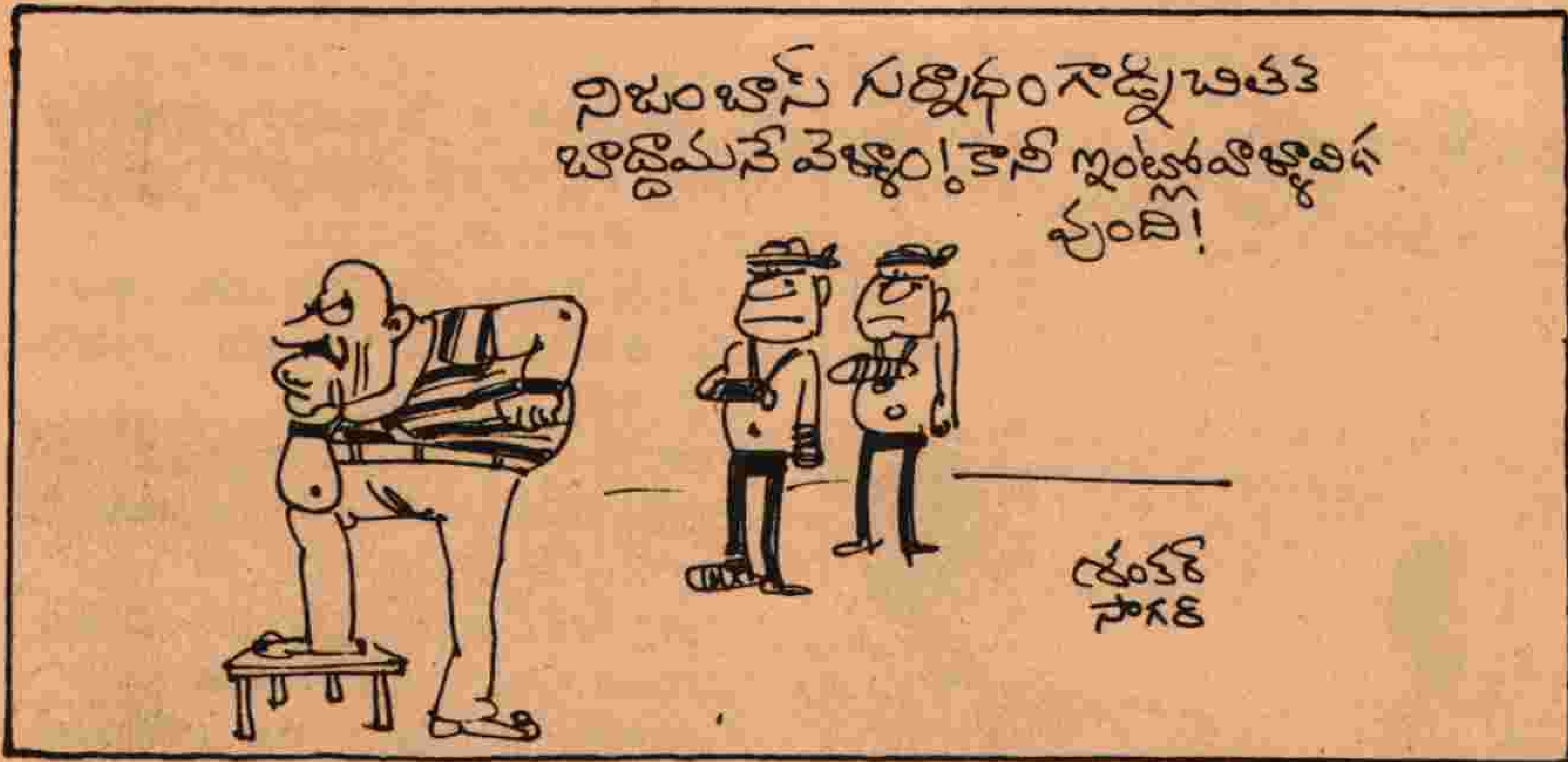

కున్నాం. అలాంటిది వయసు ముదరకుండానే మునలివాడై పోయాడు. ముడతలు పడ్డ ముఖం వేపు చూస్తుంటే లెఖ్ఖకు మిగిలిన తల వెంట్రుకలు కనుపించాయి.

పూజారి ఇంట్లో ఎవరూ ఉన్నట్లు లేరు. నేను వెళ్ళేసరికి మధ్యాహ్నం మూడు దాటిపోయింది. నాకు చిన్నాన్నను చూపించి పూజారి ఇప్పుడే వస్తానని వెళ్ళాడు. ఇదే సమయం అనుకుని నేలమీద కూర్చుని తన చెవిదగ్గరగా నోరు పెట్టి-"నీ తొలి ప్రణయం గురించి చెప్పగలవా, చిన్నాన్నా?" అని అడిగాను.

కాస్సేపు జవాబు వస్తుందేమోనని చూశాను. అతనిలో చలనం లేదు. వినబడలేదేమోనని చెవి దగ్గరగా జరిగి మళ్ళీ అడిగాను. ఏదో జవాబు వచ్చిందని ముందుకు వంగితే "గుర్తులేదు" అన్నాడు.

ఇతను కాస్త బలంతో ఉన్నాడని, మతి తప్పలేదన్న విశ్వాసం నాలో కలిగింది. ఏం లేకపోయినా జీవితం ఇక్కడ సాగిపోగల అదృష్టవంతుడనిపించింది. అందుకే ఇతని నోట నా ప్రశ్నలకు జవాబు విందామన్న పట్టుదల వచ్చేసింది.

"పిన్ని ఎప్పుడైనా నీ ఎదరగా ఏడ్చిందా?"

"గుర్తులేదు" అంటూ సెగ చేశాడు.

"పోనీ పిల్లలు నీ గురించి..."

"గుర్తులే"దన్న సెగ చేశాడు.

గుర్తున్నా చెప్పడం లేదన్న అక్కసు నాలో పెరిగిపోతోంది. ఈ పరిస్థితిలో కూడా ఇతను ఆత్మాభిమానంతో అన్నీ దాపరికం చేస్తున్నాడనిపించి గట్టిగా అడిగాను.

"నీ జీవితంలో అనుభవించిన దాని గురించి చెప్పు."

"గుర్తులేదు."

"పోనీ నువ్వు అనుభవించిన సుఖం గురించి చెప్పు" అన్నాను.

"గుర్తులేదు."

"అనుభవం గుర్తులేదు. సుఖం గుర్తులేదు. ఏదీ గుర్తులేదు. నువ్వు మనిషివైతే గుర్తు ఉండేది. జంతువులకే ఏదీ గుర్తుండదు. జంతువు గురించి నేనేం రాస్తాను?" అంటూ చప్పున వచ్చిన కోపంతో లేచిపోబోతూ వెనకనే ఆ పూజారి ఉన్నట్లు గుర్తించాను. అతను నా మాటల్లో ఏం విన్నాడోగానీ ఆ ముఖంలో చిరునగవుతో నా కోపాన్ని దిగమింగ జూశాడు. పూజారి వయసు చిన్నాన్న వయసంతే ఉంటుంది. ఎర్రటి గావంచాతో ఒళ్ళు కప్పుకున్నా, మెడలో రుద్రాక్ష మాల కనిపిస్తోంది. ముడుకులు దిగని తెల్లని పంచె కట్టుకున్నాడు. ముఖంలో గంధంతో నిలువు బొట్టు పెట్టుకుని ఉన్నాడు.

"వెళ్తాను" అన్నాను.

"ఈ ఒక్క రాత్రి ఉండి నా పాకం రుచిచూడవా, బాబూ?"

ఆ మాటల్లో ప్రాధేయత స్ఫురించగా కాదనలేక పోయాను. అదీ కాకుండా నేను తిరిగి రావడానికి బస్సు లేదు. నేను ఒకసారి ఆలయం చుట్టూ ప్రదక్షిణచేసి ఏటివేపు వెళ్ళాను. ఏటిలో ముఖం, కాళ్ళూ చేతులూ కడుక్కుందా మనుకున్నాను కానీ, ఆ నీలి నీటిని చూడగానే స్నానం చేయ మనసైంది. పూజారి వంట పూర్తిచేసి ఏటిలో స్నానానికి వచ్చాడు. తడి బట్టలతోనే వెళ్ళాడు. పట్టు పంచె కట్టుకున్నాడు. జగన్నాథునికి దీపారాధన చేసేటప్పుడు చేతులు కట్టుకుని బయట నిల్చున్నాను. హారతి పళ్ళెరాన్ని నాకే కాదు, చిన్నాన్న దగ్గరకు కూడా తీసుకు వెళ్ళి హారతి కళ్ళకు హత్తాడు. చీకటి పడ్డాక చిన్నాన్న మూలుగు వినిపించింది. కొద్దిగా వణుకుతున్నట్లు అనిపించింది. మంచం గదిలోకి ఈడ్చాడు. ప్రమిదలో దీపం. మొదట చిన్నాన్నకు తినిపించాడు. తరవాత ఇద్దరం రెండు అరటి ఆకుల్లో తిన్నాం.పప్పు, అన్నం, దొడ్డో టొమాటో కాయలు ఉడకవేసిన కూర. తియ్యని ఖర్జూరం పచ్చడి. తింటుంటే నాకేంటో ఎప్పుడూ నా జీవితంలో ఇంత తృప్తిగా తినలేదనిపించింది. ఎందుకు నాలో ఈ భావన రావాలని నా మనసు పరిపరి విధాల పోతోంది. ఆ రాత్రి ఆలయ మండపంలో దేవునివేపు తిరిగి ఆ పూజారి దైవ సంకీర్తన చేస్తున్నాడు. ఆ మధురమైన గొంతుక నా మనస్సును ఆ ప్రభువు నందనవనమునకు లాక్కుపోతోంది. ఏదో జ్యోతి వెలుగుతూ జీవితపు లోతులు చూడమన్నట్లుందా వాతావరణం.

అతను చాలా రాత్రివరకూ నిద్దర పోలేదు. మాటిమాటికి లేస్తూ చిన్నాన్న క్రింద సేవజేస్తున్నాడు. అతను సేవచేస్తుంటే బహుశః తన భార్య ఉన్నా అలా చేసేది కాదేమో? చిన్నాన్నకీ పూజారికీ ఏదో ఒక అనుబంధం ఉండి ఉంటుంది. బాల్యం స్నేహితులో, లేక చిన్నాన్న వలన ఈ పూజారి ఏదైనా ఉపకారం పొందాడేమో? ఈ ఆలోచనలతో నాకూ నిద్దర పట్టలేదు. నేను కదలటం చూసి ప్రక్కనున్న చాపమీద దొర్లుతున్న పూజారి అడిగాడు-

"నిద్దర రాలేదా, బాబూ?"

"లేదు."

"నీ గురించి ఏ ప్రశ్నలైనా వెయ్యొచ్చా?"

కొంపతీసి ఇతనూ ఒక రచయిత కాదు కదా? లేక నేను చిన్నాన్న చెవిదగ్గర వేసిన ప్రశ్నలన్నీ విన్నాడేమో? అవే నా మీద ప్రయోగించడు కదా? కొంత సేపయ్యాక- "అడగండి" అన్నాను.

"మీ నాన్నగారు నిన్ను చిన్నప్పుడు తప్పు చేసినందుకు కొట్టారా?"

"కొట్టారు."

"బడిలో గురువుగారు చెవులు నులిపాడు కదూ?"

కొంపతీసి పూజారికి కర్ణపిశాచిగాని ఉందేమోనన్న అనుమానం వేసినా నిజం దాచలేదు.

"చెవులు నలపడమే కాదు, కోదండం ఎక్కించాడు."

"మరి మీ అమ్మ చెప్పిన మాట వినకపోతే ఏం చేసింది?"

"ఒకపూట తిండి పెట్టలేదు. ఎంత ఏడ్చానో?"

"మరి ఉద్యోగంలో చేరాక మీ పెద్ద ఎన్నిసార్లు నీ మీద వినవినలాడలేదు?"

"తప్పుచేసినప్పుడల్లా తెగ విమర్శించాడు."

"పెళ్ళయ్యాక నీ భార్య ఎప్పుడైనా నీ ప్రవర్తన సరిలేకపోతే బుద్ధి చెప్పిందా?"

"అవునవును. నాకు బుద్ధి చెప్పడానికి కొన్నాళ్ళు కన్నవారింటికి వెళ్ళిపోయింది."

"నువ్వెంత అదృష్టవంతుడివి, బాబూ!"

"అంతమందిచేత తిట్లూ పోట్లూ తినటం అదృష్టమా?"

"అవే నిన్ను మనిషిని చేశాయి. అవి లేకే మీ చిన్నాన్న..."

"అయితే ఆ జంతువు కింద ఇంత సేవ ఎందుకు చేస్తున్నారు? అతనివలన మీరేదైనా ఉపకారం పొందారా?"

"నా సుఖం కోసం."

కాస్సేపు నా నోటంట మాట పెగల్లేదు.

"మీలా మనిషి ఆకారంలో తప్ప మీకూ ఇతనికీ అనుబంధం అల్లుకోవలసిన ఎటువంటి గుణాలూ లేవు. అతను ఎన్నో పాపాలు చేశాడు. అలాంటి వాని క్రింద ఎటువంటి ఉపకారం పొందకుండా రాత్రీ పగలూ ఇంత సేవ చేస్తున్నారు. మీరు అనుకున్న ఈసుఖం స్వరూపం ఏమిటో నాకు అర్థం కావటం లేదు."

కాస్సేపు నిశ్శబ్దం. తరవాత అన్నాడు-

"దేవుని స్వరూపం తెలుసుకున్న వాడే సుఖం స్వరూపం తెలుసుకో గలడని నా విశ్వాసం."

చీకటిలో కూడా అతని చిరునగవు నా కో దివ్య జ్యోతిలా కనిపించింది. ■